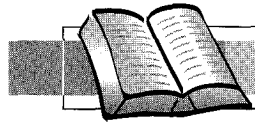

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

De nabijheid van een levende Jezus

*En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld.
Amen.*

(Matth. 28:20)

De nabijheid van iemand is niet iedereen even aangenaam. We willen graag die mensen dichtbij ons hebben die we liefhebben en die veel voor ons betekenen. Als we aan de Heere Jezus denken, dan betekent dit dat niet iedereen Zijn nabijheid op prijs zal stellen. De belofte die boven deze overdenking staat is evenwel bijzonder rijk aan troost voor mensen die Hem in waarheid liefhebben. Het is een bekende tekst. Ze wordt veel geciteerd, bemediteerd en er is dikwijls over gepreekt. Dit is te begrijpen, want het is een belofte van de Koning voor Zijn Kerk, met name gegeven aan ambtsdragers. De Heere beloofde, toen Hij gereed stond om lichamelijk ten hemel te varen, tegenwoordig te blijven bij de Zijnen, overal en altijd. Als we over Christus' tegenwoordigheid denken in een algemene zin, dan zullen we denken aan Zijn overalteenwoordigheid omdat Hij God is. Het is een rijke waarheid die hier achter schuilgaat en er zou veel van te zeggen zijn. Toch is hier meer bedoeld zijn bijzondere tegenwoordigheid, zoals onze Heidelbergse ervan spreekt in vraag en antwoord 47. Naar Zijn Godheid, majesteit, genade en Geest wijkt Christus nimmermeer van de Zijnen! Dit geldt in die zin niet heel de wereld, maar het is een bijzondere troost voor degenen die Hem niet missen kunnen. Dit mag een onderdeel van onze

belijdenis zijn, maar de beleving... wat is die veel afwezig!

Ze kan er niet zijn bij onbekeerden. Zij zijn afgekeerd en die zoeken het geluk van Hem vandaan. Ze leven van eigen wijsheid die misleidt.

Christus sprak: Nog een kleine tijd en de wereld zal Mij niet meer zien; maar gij zult Mij zien; want Ik leef en gij zult leven (Joh. 14:19).

Hij beloofde Zich te openbaren aan die Hem liefhebben en Zijn Woord bewaren. Hij en de Vader zouden tot hen komen en daar woning maken, door de Trooster, God de Heilige Geest.

De Heilige Geest zou alles leren en indachtig maken; vrede geven door Zijn wondere troost; zie hierover in 1 Johannes 14.

Maar in Gods Kerk is deze heerlijke waarheid niet altijd beleving! En dat weet Christus; vandaar de woorden: En zie! Hij wil er de aandacht op vestigen. Ja, het is een belofte; maar Hij legt ze bij de Zijnen in het hart, opdat er beleving zal komen. Het gaat om persoonlijke beleving, door het geloof in Zijn belovende woord. Door Zijn spreken wekt Hij dit geloof!

Waar geloof weet van onwaardigheid, ja van onmogelijkheid aan onze zijde om ook maar iets goeds naar ons toe te halen. Maar God gaf de belofte van de komst van Immanuel (Jes. 7) aan een onwaardig volk!

Het is uit welbehagen, door Zijn verdiensten, dat Gods beloften vervuld worden.

Daarvoor kwam Christus tot in de diepste verlorenheid, tot in de dood, ja tot in de hel, plaatsbekledend.

Nooit is er grond in ons, nooit waardigheid in ons bij Zijn komen tot de ziel. Dat wil de Heere ons juist leren, in een weg waarin wij moeten sterven om deel aan Hem te krijgen.

Wie zijn dan die ulieden? De discipelen, die ook geen geloof van zichzelf hadden; zie vers 17; het spreekt ons van twijfel! Toch waren zij uitverkoren, afgezonderd, door de roeping apart gezet. Ze leerden sterven aan het hunne om het leven in Christus alleen te vinden. Waar Hij dit werk begint, zal Hij het ook voleindigen. Hij laat nooit varen wat Zijn hand begon. Het goede werk, dat Hij begon zal Hij voleindigen tot op de dag van Jezus Christus, schrijft Paulus aan de gemeente van Filippi.

Zij die Christus nabijheid niet missen kunnen, hebben Hem lief. Dat blijkt uit een leven waarin steeds gevraagd wordt naar Zijn wil, waarin men verlegen is om Zijn leiding, men zich door Hem wil laten gezegen.

Hem liefhebben betekent: Zijn Woord bewaren.

Inhoud

Meditatie: De nabijheid van een levende Jezus	1
Bijbelstudies: Een nieuwe duivelse aanslag weerstaan (3)	2
Verlag vergaderingen Generale Synode 2001 (3)	3
Het moderne heidendom (1)	5
Boekennieuws	7
Kerknieuws	8
Berichten	8
Predikbeurten	9

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
F. Bolstraat 12, 2981 CC Ridderkerk
tel. 0180-425915.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

*****
Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

*****
Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

*****
Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

*****
Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: €11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:
Luchtpost:
Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.
Zeepost:
Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

*****
Advertenties € 0,50,- per mm.
Familieberichten
€ 0,40,- per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

Wat is er in deze belofte een rijke bron van troost, bemoediging van een bestreden volk, dat zo dikwijls niets meer van Zijn nabijheid ervaart. Dit kan zijn door eigen schuld, door zorgeloosheid, afdwaling of zonden.

Dit brengt scheiding en duisternis. Maar nu zegt de Heere Jezus in deze belofte: Ik wil terechtbrengen, altijd weer; Ik wil Mijn verloren schaap zoeken, ja, Ik zal het doen. Wat is de tegenstelling groot tot de schijngelovigen, die uiteindelijk afvallen. Zij maken zich wijs dat ze dicht bij de Heere leven, maar kennen Zijn nabijheid niet, noch Zijn afwezigheid. Ze ervaren niet hoe de zonden scheiding maken en ook niet het wonder, hoe Christus telkens terechtbrengt.

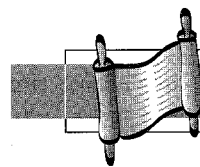
Christus gaf deze belofte en Zijn kinderen mogen er van leven, tot het einde toe: al de dagen tot de voleinding der wereld!

Hoe dit einde zal zijn, daarover willen we nu niet uitvoerig handelen. Laat het ons genoeg zijn dat het uitloopt op de volkomen volvoering

van Zijn raad, het bereiken van het doel dat Hij Zich gesteld heeft. Het werkwoord dat aan het woord voleinding ten grondslag ligt, betekent niet alleen beëindiging, maar ook: uitvoeren, vervullen. Zijn Koninkrijk zal gestalte krijgen op deze wereld, zoals Hij Zich van eeuwigheid voorgenomen heeft. Zalig, die door deze Koning leven ontvingen, door Hem verlost werden en onder Zijn macht leerden strijden. Leven zonder Hem is niets dan ondergang en dood. Maar leven is er in Gods gunst, in Zijn nabijheid. Geliefde lezer, zoek Hem dan, hoe ver u ook van Hem verwijderd bent. Vreselijk is het om door te gaan op een weg die steeds verder van Hem afvoert. Maar zaligheid zal er zijn voor hen die God leren zoeken en Hem in Christus mogen vinden. Hij zal tot hen komen met de Vader om woning te maken bij degenen die Hem liefhebben en Zijn Woord bewaren.

Nunspeet,

ds C.J. Meeuse.

Bijbelstudies

Een nieuwe duivelse aanslag weerstaan

Nehemia 5

(3)

Geen halfslachtigheid

Nehemia had een open oor toen de klachten van de armen over uitbuiting door de rijken hem bereikten. Hij begreep dat satan hier bezig was verdeeldheid te zaaien. Hij begreep ook, dat een dergelijk onrecht in strijd was met een leven in de vreze des Heeren. Vandaar dat hij sprak tot de rijken: "De zaak is niet goed, die gijlieden doet, zoudt gij niet wandelen in de vreze onzes Gods, om de versmading der heidenen, onze vijanden?" (vers 9). "Voorzeker moet gij dit, want gij belijdt de godsdienst en uw betrekking tot God, en indien gij in de vreze Gods wandelt, dan zult gij noch haken naar werelds gewin noch wreed zijn voor uw broederen." (M. Henry).

Die woorden van het negende vers werden door Nehemia uitgesproken

tijdens een grote vergadering (zie vers 7b). Tijdens die vergadering had Nehemia maar één oplossing. De rijken moesten alle schulden van de armen kwijtschelden. Alle slaven moesten de vrijheid weer ontvangen. Alle akkers moesten worden teruggegeven. "Geef hun toch als heden weder hun akkers, hun wijngaarden, hun olijfgaarden en hun huizen; en het honderdste deel van het geld, en van het koren, de most en de olie, die gij hun hebt afgevorderd." (vers 11). Nee, Nehemia stelde hem geen halve maatregelen voor. In het Koninkrijk Gods mag geen halfslachtigheid heersen. Het voorstel van Nehemia hield niet anders in dan *algehele kwijtschelding*. Hij vroeg de rijken dat te beloven. Hoe kwam het voorstel van Nehemia bij die rijken over? "Toen zeiden zij: Wij zullen het wedergeven, en van

hen niets zoeken; wij zullen also doen als gij zegt. En ik riep de priesteren en deed hen zweren, dat zij doen zouden naar dit woord.” (vers 12). De rijken mochten dus onvoorwaardelijk vallen onder het woord van Nehemia. In Nehemia's woord klonk niet anders door dan Gods Woord. Zij mochten dus vallen onder Gods Woord. Dat betekende nogal wat voor hen! Wat is geloof? Niet anders dan vallen onder Gods Woord. Als het ons veroordeelt en met onze zonde bekendmaakt. Maar ook als het ons spreekt over de weg der verlossing in Christus. Maar vallen onder het Woord betekent strijd, sterven aan onszelf, zelfverloochening. In die weg leren we het woord van Christus verstaan, dat wie achter Hem wil komen, zichzelf heeft te verloochenen, het kruis op zich heeft te nemen om Hem zo te volgen. We weten niet wat er leefde in de harten van deze rijken, maar in hun vallen onder het Woord zien we er toch iets van wat het geloof inhoudt.

De belofte bevestigt

Toen die rijken en edelen hun belofte hadden gedaan, liet Nehemia hen die belofte bevestigen met een eed. Hij kende de arglistigheid van het mensenhart. Wij beloven soms zo gemakkelijk, maar wat komt ervan terecht? Ga het maar eens na in uw leven. Wij doen de Heere soms onze geloften, bijvoorbeeld bij ernstige roepstemmen of tijdens ziekte. Maar wat is ervan terecht gekomen. Op mensenwoorden en op menselijke beloften kunt u niet aan. Wat een wonder dat het bij de Heere zo anders is. Hij houdt getrouw Zijn Woord. Dat is de vastheid die er overblijft in het leven van Gods kinderen. Nu kan Gods trouw door mijn ontrouw niet teniet worden gedaan. Nehemia liet hen dus zweren. En dan lezen we in het dertiende vers: “Ook schudde ik mijn boezem uit, en zeide: Alzo schudde God uit alle man, die dit woord niet zal bevestigen, uit zijn huis en uit zijn arbeid, en hij zij alsoo uitgeschud en ledig. En de ganse gemeente zeide: Amen. En zij prezen de HEERE. En het volk deed naar dit woord.” Mannen maakten in die tijd van hun overkleed boven hun gordel een soort zak, waarin zij van alles konden bewaren en met zich meenemen. Die plooi in het kleed boven de gordel

werd wel aangeduid met “boezem”. Welnu, Nehemia schudde voor ieders oog zijn boezem leeg. Dat was een symbolische handeling ten aanschouwe van heel het volk. Ieder begreep wat Nehemia daarmee bedoelde. Zo zou de Heere hen van al hun bezittingen beroven als zij hun eed zouden breken. Daarop sprak heel het volk het “amen” uit. Daarbij prezen zij de Heere en zij hielden zich aan hun eed. Wat keerde de Heere de listige aanslag van satan hier wonderlijk ten goede. Het “amen” van het volk betekende een nieuwe *nederlaag van satan*. Dat is het bemoedigende van deze geschiedenis. Met wat voor listen satan ook komen mag, hij moet het toch altijd weer van de Heere verliezen. Dat is de vastheid van de kerk des Heeren. Satan zal er niet één kunnen rukken uit 's Heeren hand.

Gods eden

Hoeveel eden hebben wij al afgelegd? Iedere eed is ons “amen” tegenover de Heere. U weet toch wat het woordje “amen” betekent? Het zal waar en zeker zijn. Het is vast en zeker. U hoeft er niet aan te twijfelen. Hoeveel eden hebt u afgelegd? Bij de doop van uw kinderen. Toen u de huwelijksbelofte aflegde. Bij uw bevestiging in het ambt. Al die jawoorden die we uitspreken in de gemeente voor Gods Aangezicht hebben het karakter van heilige eden. Wat is er

van onze eden, van ons “amen”, terechtgekomen? Als we daar een indruk van krijgen, o, dan worden wij het waard uitgeschud te worden. Als het gaat over dat “uitschudden”, dan schudt de Heere Zijn kinderen ook uit. Gods volk is een uitgeschud volk. De Heere schudt de Zijnen zo uit, dat zij niet anders overhouden dan lege zakken en lege handen en enkel schuld voor God. Nee, dan houden we in onszelf niets meer over om op te pleiten. In die weg wordt het zo'n wonder, dat er bij de Heere genade is.

Uitgeschudde zondaren worden vervuld met Gods genade. En wat is het dan een wonder, dat die getrouwe God Zijn eden nooit verbreekt. Al de ontrouw van de Zijnen kan Zijn trouw niet teniet doen. Hij houdt getrouw Zijn Woord. In Christus zijn al Gods beloften ja en amen. Een uitgeschud volk krijgt houvast aan die Goddelijke beloften door de Heilige Geest. Dat is de enige pleitgrond die dan overblijft, dat de Heere van Zijn Woord nooit af kan. Hebt u ooit hoop gekregen op Zijn toezeggingen? Stem dan in met de dichter:

Gij immers wilt of zult nooit onze hoop beschamen;

De HEER zij eeuwig lof, en elk zegg': Amen, Amen!

(Psalm 89:20).

(Wordt vervolgd).

Zeist, ds. J.J. van Ekeveld.

Verslag vergaderingen Generale Synode 2001

Verslag van de vergaderingen van de Generale Synode 2001 op woensdag 30 en donderdag 31 januari 2002 te Utrecht

(3)

De preses, ds. Van Ekeveld, stelt ook het rapport aan de orde van het Deputaatschap Diaconale en Maatschappelijke Zorg (DMZ) betreffende de besteding van diacoonale gelden. Dit rapport vloeit voort uit een door de Synode gegeven opdracht als gevolg van een instructie van de Particuliere Synode Zuid.

De Synode heeft waardering voor de verduidelijkende formulering op de vraag van de Particuliere Synode Zuid. Maar het moderamen heeft nogal wat vragen bij het schematisch slotoverzicht van de diverse instellingen. Hoe weegt men de grondslag van een organisatie? Hoe zwaar weegt het als er een willekeurig lid van de Gereformeerde Gemeenten die niet kerkelijk is afgevaardigd in een bestuur zit? Volgens het schema staat het Zeister Zendingsgenootschap op dezelfde lijn met bij voorbeeld de Vrienden van het Cheider. Het voorstel van het moderamen is ken-

nis te nemen van de notitie, maar tevens opdracht te geven tot nadere doordenking van de problematiek. Wat zijn nu echt kanalen en instellingen waar wij vanuit de reformatorische identiteit duidelijk achter kunnen staan?

De voorzitter van DMZ, ds. Vischer, bevestigt dat het hier niet gaat om een aanbeveling. Er komt echter een lijst van brieven binnen bij de kerkenraad van diverse organisaties. Het is de eigen verantwoordelijkheid van de kerkenraad om deze te steunen of niet. Het gaat slechts om een informerende opsomming. Niet meer. Hij zegt toe dat DMZ de gevraagde nadere bezinning zal verrichten.

Kerkelijke weg

Een der ouderlingen maakt de Synode inmiddels attent op het feit dat in de Acta van de Generale Synode 1998, in de Besluitenlijst onder nummer 20, de navolgende aanbeveling is opgenomen: 'De Generale Synode spreekt uit te willen bevorderen dat gelden die uit onze gemeenten komen in de kerkelijke weg worden besteed. Dit heeft betrekking op alle doelen waarvoor een kerkelijk Deputaatschap bestaat.' De afgevaardigde vraagt alle kerkenraden en gemeenten zich hier achter te stellen.

De preses onderstreept dat kerkelijke gelden in de kerkelijke weg besteed zouden moeten worden. Toch zijn er enkele zaken die niet strikt kerkelijk zijn, maar wel een stukje steun verdienen. Een richtlijn zou de kerkenraden terzake van dienst kunnen zijn. Vandaar het nu ter tafel liggende stuk. Laat DMZ, rekening houdende met de gemaakte opmerkingen in de Synode, dat nog eens bekijken.

Rapport betreffende verbond, beloften en prediking

De Particuliere Synode Noord-West vroeg de Synode via een instructie naar een verduidelijkende weergave van de leeropvattingen binnen de Gereformeerde Gemeenten betreffende verbond, beloften en prediking. Een en ander in het licht van de Bijbel, de gereformeerde belijdenis en de synodale besluiten en rapporten uit het verleden. Tijdens de septemberzitting besloot de Synode het moderamen te vragen in januari 2002 zo'n Verklarende

weergave voor te leggen waarin de gevraagde verduidelijking vorm moest krijgen. Deze verklaring ligt nu ter tafel.

Ds. Van Eckeveld brengt ter inleiding naar voren dat de binnen de Gereformeerde Gemeenten gekoesterde opvattingen wel eens worden voorgesteld als 'smalstroom-theologie'. De onder ons beleden leer ligt echter duidelijk vast in de Westminster Confessie. Deze gereformeerde, Engelse belijdenis wordt door vele kerken wereldwijd erkend.

De preses wijst erop dat de verbondsleer zoals die in de Gereformeerde Gemeenten wordt beleden geheel terug valt te vinden in de paragraaf over de Westminster Confessie. Een der ouderlingen merkt in dit verband op dat zelfs predikanten van de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt zich conformeren aan de Westminster Confessie. De vraag is dan ook hoe de inhoud van zulk een belijdenis nu vorm krijgt in de prediking. Op de manier waarop Th. Boston daarmee omging? Dat is het wezenlijke punt. Over de leer bestaat onder ons geen verschil van gevoelen. Ds. Van Eckeveld verwoordt deze vraag aldus: hoe bedient een predikant het verbond; met veel klem, aandrang en ruimte? Hij accentueert het belang daarvan.

Bredere publicatie

De Particuliere Synode Noord-West vroeg om een stuk dat ook voor de jeugd begrijpelijk zou zijn. Dat is, aldus de preses, in kort bestek moeilijk. Het moderamen is van mening dat het –indien de Synode deze Verklarende weergave overneemt– goed zou zijn een opdracht te ontvangen om binnen dit kader te komen tot een duidelijke, bredere publicatie. De Synode zou het Deputaatschap Vertegenwoordiging en Voorlichting mandaat kunnen verschaffen tot het uitgeven daarvan.

Ds. P. Mulder vervangt voor de bespreking van dit stuk tijdelijk ds. Van Eckeveld als preses. Hij brengt de opdracht van september 2001 in herinnering. Het gaat niet over de 'hele dogmatiek', maar over de instructie van de Particuliere Synode Noord-West, waarin het gaat over drie trefwoorden: verbond, beloften en prediking. Wat

wordt binnen onze gemeenten daaromtrent geleerd op grond van Schrift en belijdenis? Het is niet goed zich te laten beïnvloeden door allerlei publicaties in de media. De preses secundus zegt dat het moderamen heeft getracht een pastorale toon aan te slaan in de Verklarende weergave.

Heilsorde

Oud. G. D. Pas brengt naar voren dat een kwart eeuw na het rapport van een commissie van de toenmalige Synode over hetzelfde onderwerp de situatie veel erger is. Veel jongeren vragen een duidelijk antwoord op her en der verschijnende publicaties. De afgevaardigde zegt veel waardering te koesteren voor het nu uitgebrachte rapport ten aanzien van bij voorbeeld het aanbod van genade en de kenmerken van het nieuwe leven. Toch is hij er diep van overtuigd dat de kern van de door hem gesignaleerde problematiek niet ligt in een verschillende verbondsvisie, maar in de opvatting over de heilsorde.

Ds. Van Eckeveld antwoordt dat het moderamen geprobeerd heeft vooral positief te spreken. In dat verband heeft bijvoorbeeld het Schriftbewijs bij de leeruitspraken van 1931 nadrukkelijk aandacht ontvangen. Om duidelijk te maken: hier spreken wij vanuit het Woord des Heeren. Als de Synode akkoord gaat met de inhoud van het rapport, zou dat in een bredere publicatie uitgewerkt moeten worden. In dat verband kan verder worden ingegaan op dingen die bij de jeugd leven. Ds. Van Eckeveld is van mening dat dit stuk mag worden beschouwd als een getuigen vanuit de kerk, geheel in de lijn van Schrift en belijdenis.

Kern van de zaak is inderdaad dat het bevindelijke leven onder vuur ligt. Het gaat onder andere om het plaatsmakende werk van de Heilige Geest. De noodzaak daarvan krijgt accent in het stuk, in de lijn van Ursinus. Uitdrukkelijk komt ook in dit verband de prediking van de kenmerken aan de orde. Woordelijk komen bediening en wezen van het genadeverbond inderdaad niet aan de orde in de Drie Formulieren van Enigheid. Maar zakelijk wel. Het 'in Christus geheiligd' zijn waarover bijvoorbeeld het Doopformulier spreekt, moet worden onder-

scheiden van het 'in Christus ingelijfd' zijn. Ook dat komt ter sprake. De Dordtse Leerregels maken onderscheid tussen het prediken van de beloften aan alle volken zonder onderscheid en het schenken van de zaligheid. Joh. Calvijn en ds. Kersten verschillen niet wezenlijk over het verbond, zo verwoordt de preses de mening van de vergadering. Ook de Heere Jezus Christus Zelf spreekt over tweeërlei kinderen des verbonds. Olevianus spreekt eveneens over wezen en bediening. Bij een bredere publicatie is het zeker mogelijk om de dingen die sommige afgevaardigden opmerken mee te nemen. De assessor-preses vult daarbij aan dat het zeker mogelijk is om in een toekomstige publicatie aan te geven dat Calvijn soms wat andere accenten legde.

Vragen

Een der predikanten valt een vorige spreker bij, die signaleerde dat de zaak waarom het gaat is, dat aanvallen worden gepleegd op de heilsorde en de schriftuurlijk bevindelijke prediking. In het stuk zou iets van dien aard moeten worden opgenomen. De rector van de Theologische School zou daarbij graag ook het betichten van 'smalstroom-theologie' en 'wedergeboorte-theologie' weerlegd zien.

Een andere afgevaardigde meent dat het pastorale aspect toch nog te weinig aan de orde komt. Zijn de gestelde vragen nu echt beantwoord? Met name als het gaat over vragen als: voor wie zijn de beloften en: hoe moeten de beloften geprekeerd worden? En bijvoorbeeld: mag ik wel op de beloften pleiten?

Hoe ga ik om met mijn doop? Enkele broeders vragen naar de *status* van het nu ter tafel liggende stuk. Moet de Synode iedere zin en formulering voor haar rekening nemen? De tijdelijk preses licht toe dat het niet gaat om een nieuwe leerruitspraak en evenmin een nieuw belijdenisgeschrift. Als de Synode zich akkoord verklaart met de inhoud van het stuk, heeft dat daarmee het karakter van een synodaal spreken. Zoals ook eerder is gebeurd betreffende het huwelijk, de kerkorde en dergelijke. En waarbij in het bijzonder ambtsdragers worden geacht zich er in de uitoefening van hun ambtelijke taak aan te conformeren. De Generale Synode gaat hiermee akkoord.

De assessor-preses concludeert als algemeen gevoelen dat de Synode zich kan vinden in het rapport. De Synode draagt het moderamen op de gemaakte opmerkingen mee te nemen en geeft het Deputaatschap vertegenwoordiging en voorlichting mandaat het rapport nog eens tekstueel te verbeteren. Verder draagt de Synode het moderamen op om een uitgave voor te bereiden met een leerstellig én pastoraal karakter, ingaande op actualiteit van het heden en in didactisch opzicht geschikt voor belijdeniscatechisanten.

Ds. J. Karels vraagt nu een zegen voor het eten. Ds. W. Silfhout leest na het eten Psalm 62. Hij besluit de maaltijd met gebed en vraagt een zegen voor de middagvergadering. (wordt vervolgd)

Apeldoorn,

G. Roos.

zonden van een volk gaat terugtrekken.

Deze ontwikkeling van heidendom naar christendom en van christendom weer terug naar het heidendom illustreren we daarna aan de hand van acht concrete punten die zijn aangereikt vanuit een van onze zendingsvelden. We proberen dat op zo'n manier te doen, dat we ook, ja vooral, naar onszelf kijken.

Een volk dat niet bekend is met de God van hemel en aarde, dat geen weet heeft van Zijn openbaring in de Bijbel, laat zich door twee machten leiden. Een macht in zichzelf en een macht buiten zichzelf. De macht in zichzelf is het verstand en ook de wil. Een heiden doet wat goed is in zijn eigen ogen, hij laat zich niet gezeggen. Maar ondertussen is hij niet vrij. O nee, tal van duistere machten en boze geesten omringen hem, maken hem angstig, bepalen ten diepste zijn leven. In die bange duisternis tast hij naar de weg.

Als het Woord komt en door de werking van de Heilige Geest beslag legt op harten, op een stam, op een volk, dan moeten die twee machten gaan buigen voor die ene God en Zijn Woord. Dan gaat het Woord kracht doen in het persoonlijke, maar ook in het maatschappelijke leven. Het Woord gaat gewetensvormen, het wordt de norm van goed en kwaad. Als de mens - en dat zien we om ons heen - het Woord gaat wegduwen naar de rand van zijn persoonlijk leven, naar de rand van de samenleving, dan gaat hij nieuwe normen zoeken.

De eerste norm vindt hij in zichzelf. Wat ik vind, is goed. Vanzelf moet je je mening wel vergelijken met die van anderen, anders bereik je niets. In gezamenlijk overleg worden normen en waarden bepaald. Het resultaat? Niets staat vast. De tijdgeest bepaalt de (onze?) koers. Nu we dit om ons heen zien gebeuren, kunnen we maar één conclusie trekken: We zijn weer terug in het heidendom. Heidendom is... zich langer niet door het Woord van God laten gezeggen. Dan wordt het donker, ook in ons vaderland, dan drijft het volk van Nederland weg van God en Zijn heilzame Woord. Eerst langzaam en bedekt, dan sneller en schaamtelozer. Weg van God. Hoe blijkt dat? Laten we als eerste aandachtspunt letten op het *begin*

Het moderne heidendom

(1)
Het moderne heidendom. Het is een uitdrukking die ons bekend in de oren klinkt. We leven er middenin, zal de reactie van een lezer kunnen zijn. En dat is waar. Daarom bedrijven onze gemeenten evangelisatiewerk. Om op deze wijze te proberen moderne heidenen te bereiken met het Woord. Toch kan het nuttig zijn om eens nauwkeuriger stil te staan

bij die bekende uitdrukking 'het moderne heidendom'. Dan moeten we ons eerst afvragen wat de kenmerken zijn van het heidendom. Vervolgens gaan we na wat er in het heidendom verandert als Gods Woord komt en de Heilige Geest dat toepast in zondaarsharten. Om in de derde plaats te bezien wat er gebeurt als het Woord gaat wijken, als de Heilige Geest Zich om de

van het leven. Als in een heidense cultuur een tweeling wordt geboren, heeft moeder een probleem. Twee kinderen meesjouwen, terwijl ze hard moet werken op het land, is erg lastig. En moeder heeft eigenlijk ook geen melk voor twee. Dat is de bittere werkelijkheid. Het minste kind moet daarom maar weg, gedwongen door de harde praktijk van het dagelijkse bestaan. Als er een jongen en een meisje geboren is, is de keus snel gemaakt. Het meisje wordt direct na de geboorte de borstkas ingedrukt.

Maar dan gaat het licht van Gods Woord schijnen. Genesis 1 gaat spreken. En God schiep de mens naar Zijn beeld (Genesis 1:27). Het besef breekt door dat leven en dood in de handen van God ligt en niet in de handen van mensen. En dus mogen we niet naar eigen believen beschikken over het leven, ook al kost dat materiële offers.

Wandelen we als volk van Nederland inmiddels niet vele jaren op de omgekeerde weg, van christendom naar heidendom? De doorbraak van abortus provocatus wijst erop dat de moderne mens denkt te kunnen beschikken over het leven. Komt het nieuwe leven niet uit? Past het niet in de planning van gezin, werk, carrière of zelfs vakantie? Dan grijpt de arts in in de moederschoot. De heiden drukte het borstkastje van de huilende baby in, de 'beschaafde' arts doet bijna (?) hetzelfde, maar nu vóór de geboorte, zodat niemand ziet wat er gebeurt.

Dit gold het levensbegin. Voor het tweede punt van vergelijking letten we op het *levenseinde*. Daar zien we een oude man in een heidens land bij de snelstromende rivier zitten. Voorzichtig wast hij zijn handen. Opeens... een stevige duw in zijn rug en hij tuimelt in de rivier. Z'n stramme benen geven het verzet snel op. Wie gaf hem de duw? Een stamgenoot. Nee, geen ongeluk. Opzet! De man was niet meer productief, hij at wel mee, maar werkte niet mee. Hij leefde op kosten van de maatschappij en dat kan niet te lang duren.

Dan laat het Woord zijn stralen schijnen, ook over de ouderdom. Voor het grauwe haar, sprak God bij monde van Mozes, zult gij opstaan en zult het aangezicht des ouden vereren. (Leviticus 19:32). Het

beslag van het Woord leert de heidense stam barmhartigheid, juist voor de ouderen en kwetsbaren in de samenleving. Elk leven telt. Er valt immers eeuwigheidslicht over. Dat geeft eerbied voor de God van het leven, en van daaruit ook voor het leven zelf. Het 'licht' van de economie, dat in het moderne heidendom het licht van Gods Woord verdringt, legt de meetlat van de euro langs een mensenleven. En dan vallen er levens af. Van mensen die niet meer produceren, zelfs niet meer communiceren, ja alleen maar vegeteren. Na het levensbegin komt ook het levenseinde in mensenhanden te liggen. Het gevolg is aangrijpend. De mens wil zelf over zijn leven beschikken, en uiteindelijk ook nog over het leven van zijn naaste, die zijn wil niet meer kan uiten. Godsverzaking leidt tot mensontering! De Schepper wordt niet erkend, hoe lang wordt dan het schepsel nog ontzien?

We gaan naar ons derde punt: de *lijkbezorging*. Als de dood zijn intrede heeft gedaan, volgt in het heidendom, na allerlei rouwrituelen, de verbranding van het lichaam. Zo hebben de voorvaders het altijd gedaan. Totdat de heiden zijn gewoonten gaat bezien in het licht van de Schrift. Is het verbranden van de dode een teken van Gods oordeel (Leviticus 21:9, Jozua 7:25)? Is het begraven in navolging van Christus dé christelijke lijkbezorging? Dan is er geen vrije keuze meer tussen begraven of verbranden.

Zijn wij, levend temidden van het moderne heidendom, inmiddels niet gewend geraakt aan het woord crematie? De argumenten vóór liggen voor het grijpen: het zou hygiënischer, goedkoper en effectiever zijn. Het aantal crematies neemt jaar op jaar toe. Nee, we zouden zelf nog voor die keuze terugschrikken, maar moeten we weigeren om een crematieplechtigheid bij te wonen? Luisteren we bij zo'n vraag naar de Schrift – verbranding als teken van Gods oordeel, het voorbeeld van Christus – of gaan we mee met de tijd, mee met het heidendom?

Tussen levensbegin en levenseinde ligt een breed terrein waar de overgang van heidendom naar christen-

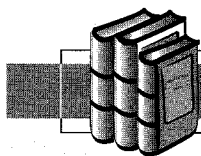
dom en de tegengestelde beweging van christendom opnieuw naar het heidendom allerwegen zichtbaar wordt. Dit brengt ons bij ons vierde (kleding), vijfde (levensstijl), zesde (muziek), zevende (geweld) en laatste punt (huwelijk).

De *kleding*. Over de kleding in een heidens land met een tropisch klimaat, zijn we snel uitgeschreven. Men kleedt zich niet, loopt (bijna) naakt rond. De oorzaak is vaak armoede. Een grasschortje of een peniskoker is wel genoeg. Gevoel van schaamte is in zo'n cultuur nauwelijks ontwikkeld. Ook nu keert het Woord zich tegen een eeuwenoude cultuur. De eerste hoofdstukken van Genesis laten zien dat God de mens, in Zijn goedheid, kleding gaf om zijn lichaam te bedekken. Dat was nodig. Hadden Adam en Eva zichzelf niet verborgen, omdat zij zich schaamden? Voor de zondeval was dat niet nodig, toen was alles rein. Maar de zonde deed ook hier zijn verwoestend werk. Als een heiden naaktheid en kleding in dit licht leert zien, valt er een keuze. Kleding heeft dus niets te maken met warm of koud, met rijk of arm, maar met de zonde, mijn zonde. Als dit besef verdwijnt, gaan praktische overwegingen weer heersen over het Woord. Wat maakt het allemaal uit? Het is zo warm buiten. Een stukje textiel of niet, we zien er zonder kleding toch allemaal hetzelfde uit? Echter, het moderne heidendom gaat nog verder. Veel verder. De mode, de media breken radicaal met zogenaamde preutsheid. Schaamtegevoel is aangepaast, heet het. Ga je eigen gang, het is je eigen lichaam. Nog verder gaat het. Ontdekkende kleding, als middel om te verleiden. Bewust of onbewust. Alleen in de wereld of ook in de kerk? Hebben we nog besef van het verband tussen kleding en het zevende gebod? 'Dewijl ons lichaam en ziel tempelen des Heiligen Geestes zijn, zo wil Hij, dat wij ze beide zuiver en heilig bewaren; daarom verbiedt Hij alles onkuise daden (...) en wat de mens daartoe trekken kan.' (Heid. Cat. zondag 41).

(wordt vervolgd)

Ridderkerk, ds. G.J. van Aalst

Boekennieuws

Dick den Engelsman, Dick Sanderman en Jan Wisse, dubbel-cd 'Een voorbedacht lied'. Uitg. bestuur VOGG, 2001. Bestellen door €17.50 over te maken op giro 899.21.98 t.n.v. VOGG CD te Scherpenzeel.

Het is niet de gewoonte om een muziek-cd in De Saambinder te recenseren. Voor de dubbel-cd van de Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten (VOGG) maakt de redactie een hoge uitzondering.

De titel 'Een voorbedacht lied' is afkomstig uit het tweede vers van Psalm 92 (berijmd) en doelt op de bijbelse eis om op de kerkmuziek te studeren. Jaarlijks geeft de VOGG een muziekbundel met psalmbewerkingen en partita's uit. Op de twee cd's wordt hieruit een selectie gespeeld door drie vakorganisten binnen de Gereformeerde Gemeenten. Gekozen werd voor het vroegbarokke Bader/Timpe-orgel van de St. Walburgiskerk te Zutphen en het romantische Kam & Van der Meulen orgel te Zierikzee. In iedere kerk zijn een tiental psalmbewerkingen opgenomen. Omdat De Saambinder mij niet het juiste blad lijkt om vanuit muzikale invalshoek een bespreking te geven, met details over o.a. tempi, registratiekeuzen en opnamekwaliteit, volsta ik met enkele algemene opmerkingen.

De luisteraar zal een aantal psalmbewerkingen zeker herkennen. In de meeste gemeenten gebruiken de organisten immers de muziekbundels van de VOGG. Het orgelspel van de drie organisten is vlekkeloos. Hun spel klinkt mooi en soepel. Persoonlijk spreekt de opname in Zutphen mij meer aan dan die in Zierikzee. Wat klinkt de overwegend barokke muziek -en dan vooral de Psalmen 21, 43 en 101- op dit orgel mooi! In Zierikzee is, mijns inziens, iets te vaak gekozen voor muziek met een gematigd modern klankidoom. Een waardige afsluiting wordt gevormd door de magis-

traal klinkende Psalm 72:11 van Jan Zwart. Iets meer aandacht voor deze stijlperiode had aan de muzikale verhoudingen wat meer evenwicht gegeven. Misschien een idee voor een volgende cd? En dan op onze eigen orgels? Want echt... het smaakt wel naar meer! Een uitvoerig cd-boekje geeft interessante en leerzame informatie over de achtergrond van de composities. U raadt het al: van harte aanbevolen.

Capelle aan den IJssel,

H.J. Agteresch

"Geplant bij enen stroom".

Redactiecommissie W. Neeleman e.a. Prijs: € 10.

Dit mooie boek is uitgegeven door de Kerkenraad der Gereformeerde Gemeente te Krimpen aan den IJssel, ter gelegenheid van het 30-jarig bestaan van deze gemeente op 18 mei 2001 j.l. Wijlen ds. A. Vergunst heeft de gemeente geïnstituëerd op 18 mei 1971. De preek ging over Jesaja 14 vers 32. Deze preek met de toespraken is ook in dit boek opgenomen. Het is een mooi en aantrekkelijk leesbaar boek geworden, verlicht met veel foto's. Heel de geschiedenis van deze jonge en snel groeiende gemeente komt aan de orde. Men schaffe dit boek aan en leze het zelf.

Er waren hoogtepunten en dieptepunten. Hoogtepunten waren wel de bevestigings- en intredediensten van een viertal predikanten, die in de afgelopen jaren de gemeente van Krimpen aan den IJssel mochten dienen: Ds. G.J. van den Noort, Ds. J. de Pater, Ds. C. Sonneveld en haar huidige predikant Ds. A. Schot. Van

allen is een korte levensbeschrijving opgenomen alsook van een tweetal ambtsdragers die in deze periode uitgestoten werden tot het ambt van Herder en Leraar. Een dieptepunt was ongetwijfeld het overlijden van de geliefde predikant Ds. G.J. van den Noort op 47-jarige leeftijd. Zeer aangrijpend. De krachtige stem van Ds. A. Vergunst die bij de geopende groeve een slotwoord sprak en Psalm 68 vers 2 opgaf, heugt me als gisteren. *Maar 't vrome volk in U verheugd, zal huppelen van zielevreugd, daar zij hun wens verkrijgen.*

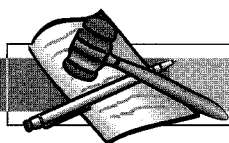
Verder komen in dit boek organisten en kosters aan het woord, wordt het verenigingsleven en het catechiseren beschreven: kortom alles wat met de verkondiging van Gods Woord en het gemeentelven te maken heeft. Ook is er een interview met de oudste ouderling Br. A. Kalkman opgenomen. Al met al heel lezenswaardig.

Zeker, de Allerhoogste heeft deze Gemeente geplant bij enen stroom, de Hollandse IJssel. Maar gelukkig, er is een oneindig veel hogere en waardevollere stroom, de stroom van Gods eeuwige liefde, vloeiend uit het welbehagen Gods, voortkomende uit de Troon Gods en van het Lam, gegrond op recht, klaar als kristal. De stroom van Levend water. En deze stroom is het waardoor de levende Kerk des Heeren in het strijdperk van dit leen wordt gevoed en eeuwig hiernamaals. Schenke de HEERE in Krimpen aan den IJssel door de wederbarende en ontdekkende bediening van Zijn Heilige Geest dat velen uit de put van Levend Water (Seba) gedrenkt mogen worden en tot deze stroom als een totaal verlorene in zichzelf door Gods Geest de toevlucht mochten nemen.

Het is mede uit hartelijke verbondenheid met deze gemeente, waarin we met ons gezin 23 jaar mochten wonen, dat we dit boek gaarne bij u aanbevelen. Van harte.

Hardinxveld-Giessendam,

ds. W.J. Karels.

Kernnieuws

Beroepen:

te Hendrik-Ido-Ambacht: ds. M. Karens te Werkendam.

KERKELIJK JAARBOEK

Adres ds. J.B. Zippro

Stevinstraat 91, 2587 EC Scheveningen,
tel. 070-3545889
(blz. 47 en 270)

Nieuw adres per 8 mei 2002:

Mevr. E.I.I. Elshout-Melzian, Dijkhoeve
3-16, 3992 XV Houten, Tel. 030-6386522
(blz. 53)

CLASSIS DORDRECHT

Op D.V. maandag 13 mei zal er een ambts-
dragersconferentie gehouden worden in de

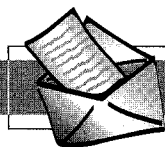
Classis Dordrecht. Ds. P. Mulder hoopt te spreken over 'Dordt, ook vandaag van belang', naar aanleiding van de Dordtse Leerregels.

De bijeenkomst wordt gehouden in de Bethelkerk der Geref. Gemeente te Werkendam, Sigmondstraat 47 en begint om 19.30 uur.

DOVENDIENST TE

HARDINXVELD-GIESSENDAM

Ds. W.J. Karels hoopt op 11 mei D.V. voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden. De dienst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, Buitendams 118 en vangt aan om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

Berichten

KONINKLIJKE ONDERSCHEIDING

Op vrijdag 26 april ontving oud-ouderling W. Murre uit Lelystad uit handen van de burgemeester van Lelystad een koninklijke onderscheiding. Hij werd lid in de Orde van Oranje-Nassau. Hij ontving deze onderscheiding in verband met zijn langjarig ambtsdragerschap in de kring van onze gemeenten. Broeder Murre heeft vanaf 1 januari 1965 de gemeente van Nieuworp tot aan zijn vertrek naar Lelystad als diaken gediend. In de afdeling Lelystad en na de instituering van de gemeente van Lelystad heeft hij eerst gedurende een periode van ruim 11 jaar als diaken en daarna tot aan mei 2000 als ouderling mogen dienen. Na zijn terugreden als ouderling is hij koster geworden. De kerkenraad is dankbaar dat de trouwe ambtsvervulling van hem op deze wijze door onze vorstin is gewaardeerd. Door Gods genade heeft zijn leven in het teken mogen staan van Psalm 84:2-3 'Hoe liefelijk zijn Uw woningen, HEERE der heerscharen! Mijn ziel is begerig, en bezwijkt ook van verlangen, naar de voorhoven des HEEREN; mijn hart

en mijn vlees roepen uit tot de levenden God.'

Kerkenraad Lelystad

GEREFORMEERDE GEMEENTE RIDDERKERK

Op 26 april jl. is door de burgemeester van de gemeente Ridderkerk, drs. J.B. Waaijer, aan ons gemeentelid mevr. J.S. Kuijt-Lodewijkx mededeling gedaan van het feit dat het Hare Majesteit de Koningin behaagd heeft haar te begiftigen met een Koninklijke Onderscheiding, nl. 'Ridder in de orde van Oranje Nassau'.

Deze onderscheiding is haar met name uitgereikt in verband met haar jarenlange belangeloze inzet in verschillende functies voor mensen met een handicap. Zo was zij bestuurslid van de oudervereniging 'Helpende Handen', vele jaren secretaris van het bestuur van 'Helpende Handen' en had zitting in verschillende commissies binnen deze landelijke vereniging. Ook was zij nauw betrokken bij de oprichting van de Stichting Gehandicaptenzorg Geref. Gemeente (thans Siloah) en is zij sinds 1976 contactpersoon namens onze kerkenraad. In die hoedanig-

heid onderhoudt zij contacten met (ouders van) kinderen met een lichamelijke en/of verstandelijke handicap en met (jong) volwassen gehandicapten.

Voorts kreeg zij deze onderscheiding i.v.m. een vele jaren betoonde inzet als groepsleerkracht t.b.v. onze leerlingen in het reformatorisch onderwijs.

Wij willen mevr. Kuijt met deze Koninklijke onderscheiding van harte feliciteren. De Heere gaf liefde en lust en ook de krachten om deze arbeid te verrichten. Mag daarom in Hem geëindigd worden. Hij is het die genade en ere geeft. In het toekomstige zij de Heere haar met degenen die haar lief zijn, goed en nabij.

De kerkenraad.

ONDERSCHEIDING

Op 27 april is dhr. W. van de Woestijne uit Aagtekerke benoemd tot lid in de orde van Oranje Nassau. Burgemeester A.C. de Bruijn van de gemeente Veere heeft deze onderscheiding uitgereikt in een besloten samenzijn in de zaal van de kerk. We willen onze broeder van harte feliciteren met deze onderscheiding. We weten dat hij niet verlegen is om menselijke eer. Hij neemt graag een bescheiden plaats op de achtergrond in. Hij heeft 50 jaren zijn krachten mogen besteden in de dienst des Heeren in het ambt van ouderling. De Heere gedenke hem samen met zijn vrouw. Het is onze hartelijke wens dat zij in de avond van het leven beiden bediend mogen worden vanuit het Borgwerk van Christus.

Ds. C. Neele

PSALMZANGAVOND NUNSPEET

Op D.V. zaterdag 11 mei zal er een psalmzangavond gehouden worden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Nunspeet.

Aanvang 19.30 uur.

Ds. C.J. Meeuse hoopt deze avond te openen en te sluiten, en zal tevens de te zingen psalmen kort toelichten.

CURSUS GODSDIENST ONDERWIJS (C.G.O.)

Voorlichtingsavond E-cursus

Op D.V. woensdagavond 8 mei a.s. wordt er een open avond gehouden voor belangstellenden die onze E-cursus willen gaan volgen. De E-cursus is een theologische opleiding

op H.B.O.-niveau, die twee varianten heeft.

De onderwijs-variant leidt op voor een tweedegraads diploma godsdienstonderwijs, dat door de overheid erkend is. Om deze erkenning te behouden zal nog meer dan in het verleden het accent gelegd worden op de vorming van de aanstaande docent godsdienst.

De algemene variant is een theologische opleiding op H.B.O.-niveau. Hoewel niet officieel erkend door de overheid, streven wij ernaar de kwaliteit van de opleiding op niveau te houden. Verschillende oud-cursisten hebben met deze opleiding een plaats gevonden in het zendingswerk of in het jeugdwerk. Velen hebben deze opleiding ook gevolgd om hun theologische kennis te vermeerderen.

Behalve uitvoerige informatie wordt u op de genoemde open avond ook de gelegenheid geboden een open les ethiek bij te wonen.

THEMA-AVOND

Op D.V. donderdagavond 30 mei wordt de jaarlijkse thema-avond van de C.G.O. gehouden in de aula van het Driestar College, gebouw A, **aanvang 19.30 uur.**

Het thema van deze avond zal zijn: **"De prediking"**, een praktische toespraak.

Ds. G.J. van Aalst hoopt dit thema voor ons in te leiden, waarna een forum gevormd zal worden om de vragen die naar aanleiding van het thema gesteld worden, te beantwoorden. Alle cursisten en andere belangstellenden zijn van harte welkom!!

GEMEENTE STOLWIJK

Zendingsavond in het verenigingsgebouw "Rehoboth", Achter de Kerk 7, op D.V. vrijdag 3 mei. Aanvang 19.30 uur. Mevr. Teerds-Gertenbach vertelt over haar bezoek aan Izi (Nigeria).

ZANG- EN MUZIEKAVOND HAASTRECHT

Op D.V. zaterdag 25 mei in de Nederlands hervormde Kerk te Haastrecht.

Op deze avond staan psalmberijmingen en geestelijke liederen centraal uit de 17e en 18e eeuw. Samen zang en koorzang wisselen elkaar af. Tussendoor worden de te zingen verzen kort toegelicht. Ook studeren we met elkaar een onbekende melodie

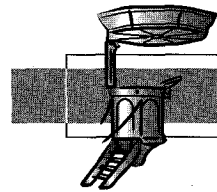
in. De meditatie wordt verzorgd door ouderling G.D. Pas. De muzikale leiding is in handen van Leo R. Mauritz. De toegang is gratis. Er wordt een collecte gehouden waarvan de opbrengst bestemd is voor de Financiële Orgelcommissie van de Gereformeerde Gemeente van

Gouda.

Tijd: 19.45 - 21.15 uur. Allen harte-lijk welkom!

VOORJAARSVERKOPING

op "De Wèrkplèkke" te Kapelle op D.V. woensdag 8 mei 2002 van 11.00 - 15.00 uur.

Predikbeurten

ZONDAG 5 MEI 2002

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Neele en 14.00 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Aalst 14.30 uur ds. Verweij; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Arnhem 10.00 uur leesdienst en 18.30 uur ds. Vreugdenhil; Beekbergen 19.00 uur ds. Tuinier; Benthuizen 9.30 uur ds. Gunst en 18.00 uur dhr. Verschuure; Berkenwoude 9.45 uur ds. Paul en 14.30 uur dhr. Hoogerland; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. Zippro; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Delft 19.00 uur ds. Clements; Deventer 18.30 uur ds. Driessen; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Driessen; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 19.00 uur ds. Meeuse; Enter 14.30 uur ds. L. Blok; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Melis; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 19.15 uur ds. Schot; Groningen 9.45 en 15.30 uur leesdienst; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur dhr. Verschuure; Hilversum 10.00 en 18.00 uur ds. Veenendaal; Hoofddorp 9.30 uur (H.D.) ds. Boogaard en 19.00 uur dhr. van Boven; Houten 11.00 en 16.30 uur ds. v/d Net; Kampen 19.00 uur dhr. G. Pater; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 14.30 uur ds. de Wit; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krabben-dijke 14.30 uur ds. Neele; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Schot; Leerdam 14.30 uur ds. M. Karens; Lisse 10.00 en 16.00 uur dhr. van Boven; Meeuwen 14.30 uur ds. J. de Pater; Melis-

kerke 14.30 uur ds. Brugge; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moekapelle 16.30 uur ds. Brugge; Mijdrecht 10.00 uur ds. van Ekeveld en 15.00 uur ds. Veenendaal; Naaldwijk 18.30 uur ds. Gunst; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. de Wit; Nieuwdorp 14.30 uur ds. van Gelder; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. Visscher; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Meeuse; Oostburg 19.00 uur ds. C. Harinck; Oosterend-Texel 10.00 en 16.00 uur ds. van Dijk; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud Beijerland 15.00 uur dhr. Verschuure; Rhenen 16.30 uur ds. Silfhout; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. van Aalst; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 15.00 uur ds. van Dieren; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-Centrum 16.30 uur ds. Paul; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. Baaijens; Scherpenisse 9.30 en 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Sint Annaland 14.30 uur ds. de Jongste; Soest 17.00 uur ds. van Ekeveld; Spijkenisse 10.00 en 14.30 uur dhr. G. Pater; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur dhr. Hoogerland; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur (H.D.) ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. de Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. van Krimpen; Utrecht 19.00 uur (H.D.) ds. v/d Net; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Mijnders; Vlaarding 15.30 uur ds. W. Harinck; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 19.00 uur

ds. Silfhout; Wemeldinge 18.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Werkendam 10.00 uur (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge; Wierden 15.00 uur ds. Schreuder; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 18.00 uur ds. v/d Poel; Zeist 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Zwijndrecht 15.00 uur ds. P. Mulder.

WOENSDAG 8 MEI 2002 (HEMELVAARTSDAGDIENSTEN)

Breda 19.30 uur ds. Schipper; Delft 19.45 uur dhr. Verschuure; Drachten 19.30 uur dhr. G. Pater; Eindhoven 19.30 uur ds. M. Karens; Haarlem 19.30 uur ds. Clements; Hellevoetsluis 19.30 uur ds. Schot; Kortgene 19.30 uur ds. de Jongste; Melissant 19.30 uur ds. B. v/d Heiden; Naaldwijk 19.45 uur ds. de Wit; Oostburg 19.15 uur ds. C. Harinck (openb. bel.); Poederoyen 19.30 uur ds. Mondria; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Verweij; Rotterdam-Zuid 10.00 uur ds. Baaijens; Sint Philipsland 19.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Spijkenisse 19.45 uur ds. Brugge; Stad a/h Haringvliet 19.30 uur ds. J. Karels; Stolwijk 19.30 uur ds. P. Mulder; Utrecht 20.00 uur ds. W.J. Karels; Wageningen 19.30 uur ds. Vermeij; Wemeldinge 19.30 uur ds. Tanis.

DONDERDAG 9 MEI 2002 (HEMELVAARTSDAG)

Aagtekerke 9.30 uur ds. Neele; Aalburg 9.00 uur ds. J. de Pater; Amersfoort 9.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 11.15 uur dhr. Verschuure; Arnhem 9.30 uur ds. Kattenberg; Beekbergen 9.00 uur dhr. Verschuure; Benthuizen 9.30 uur ds. Gunst; Berkenwoude 9.45 uur ds. Veenendaal; Bodegraven 11.00 uur ds. W. Harinck; Boskoop 9.30 uur ds. Golverdingen; Brakel 11.15 uur ds. W.J. Karels; Brakel 11.15 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 9.00 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur dhr. Hoogerland; Dirksland 10.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 uur ds. Driessen; Dordrecht 9.30 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 uur ds. Vermeij; Ermelo 9.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 uur ds. Melis; Gouda 9.30 uur ds. Clements; 's-Gravenpolder 9.30 uur ds. Schipper; 's-Gravenzande 9.30 uur ds. Paul; Groningen 9.45 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. W.J. Karels; Hoogvliet 11.00 uur ds. Silfhout; Houten 11.00 uur ds. v/d Net; Kampen 9.00 uur ds. Kleppe; Kapelle-Biezeling 9.30 uur ds. Tanis; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. P. Blok; Krimpen a/d IJssel 10.00 uur ds. Schot; Leiderdorp 10.00 uur ds. Boogaard; Lelystad 11.15 uur ds. Meeuse; Middelburg-Zuid 9.00 uur ds. van Gelder; Middelharnis 9.30 uur ds. J. Karels; Nieuw Beijerland 9.30 uur ds. de Wit;

Nieuwdorp 11.00 uur ds. van Gelder; Nijkerk 9.00 uur ds. Beens; Nunspeet 9.30 uur ds. Meeuse; Oostkapelle 9.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Opheusden 10.00 uur ds. J. Karens; Oudemirdum 19.30 uur ds. Meeuse; Puttershoek 11.30 uur ds. P. Mulder; Rhenen 10.00 uur dhr. van Boven; Ridderkerk 9.30 uur ds. van Aalst; Ridderkerk-Slikkerveer 9.00 uur ds. F. Harinck; Rijssen-Noord 9.00 uur ds. van Dieren; Rijssen-West 9.00 uur ds. Mol; Rijssen-Zuid 9.00 uur ds. Schreuder; Scherpenisse 9.00 uur ds. Brugge; Scherpenzeel 10.00 uur ds. F. Mulder; Scheveningen 10.00 uur ds. Zippro; Soest 11.00 uur ds. Beens; Sprang Capelle 11.00 uur ds. J. de Pater; Terwolde-De Vecht 9.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 uur ds. de Jongste; Tricht-Geldermalsen 9.00 uur ds. Verweij; Uddel 10.00 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 16.00 uur ds. van Krimpen; Waarde 9.30 uur ds. Hofman; Waardenburg 9.30 uur ds. Mondria; Werkendam 9.30 uur ds. M. Karens; Woerden 9.00 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 11.00 uur ds. Moens; Yerseke 10.00 uur ds. Mijnders; Zeist 10.00 uur ds. van Eekveld; Zwolle 9.30 uur dhr. G. Pater.

ZATERDAG 11 MEI 2002

Hardinxveld-Giessendam 15.00 uur ds. W.J. Karels (dovendienst).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar. Zondag 5 mei om 10.00 en 17.00 uur evangelist H.J. van den Boogaart.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur. Catechisatie: dinsdagavond om de twee weken 18.15 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

Advertenties

Studiedag

Het deputaatschap voor Israël hoopt op D.V. vrijdag 10 mei haar jaarlijkse studiedag te houden.

Dit jaar is het onderwerp: **Evangelieverkondiging onder Joden in Nederland**

Sprekers zijn ds. C. Neele en ds. D. de Wit

In de lunchpauze is er ruimte voor ontmoeting en een bezoek aan de boekentafel.

In de middagbijeenkomst wordt er een forumbespreking gehouden over het onderwerp o.l.v. ds. W. Visscher.

Verder zal er deze dag, onder andere met dia's, informatie worden gegeven over de stand van zaken van het werk.

De studiedag wordt gehouden in het kerkgebouw

van de **Gereformeerde Gemeente,**

Ronsseweg 1 te Gouda

De dag begint om 10.00 uur.

Vanaf 9.30 uur ontvangst met koffie.

De kosten bedragen 5 Euro per persoon, incl. koffie en lunch.

Opgave bij onderstaand adres

Hartelijk welkom

Deputaatschap voor Israël van de Gereformeerde Gemeenten

Postbus 400, 3440 AK Woerden, tel. (0348) 489 929

Fax 0348-483954 email: dep-israel@cbgg.nl

HOUTSNIJWERK is ook voor U betaalbaar! J. Ockerse snijdt voor elke beurs en elk formaat; bijv. bijbelteksten voor trouw, belijdenis en jubilea. Ook bijbellessenaars. Laat u vrijblijvend voorlichten. **Kraatsweg 17, 6732 EV Harskamp. Tel. 0318 - 456383.**

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.
Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

Te huur voor het hele jaar door: Ruime **vakantiewoning** met 8 slaappleaatsen in **Alberta-Canada**, omgeving van Lethbridge. Dicht bij Watterton Park en Amerikaanse grens. U hebt een schitterend uitzicht op de prairie en de Rocky Mountains. Voor inlichtingen: 0571-292950.

Begrafenisonderneming L. STAM

Planetenlaan 26, 2957 SN Nw.Lekkerland
Tel. 0184 - 685240. – Geen crematies –

CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te huur in het bej. teh. van de Ger. Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel 001-519-424-9949

begrafenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
8131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 460 95 09
Fax 010 - 455 78 12

TEXEL. Ruim gelegen 6-8 pers. bungalows, 3-sl.k., wasm. en 4-6 pers. stacaravans, 2 sl.k., douche. Bel voor de folder: 0222-318391.
Bungalowpark 'De Verrassing', Bijenkorfweg 6, Oosterend.

Kraamzorg?

Tel. 0342 - 422 324

Postbus 154, 3770 AD Barneveld

Agressie
Mishandeling
Doodschoppen
Vandalisme
Riskant verkeersgedrag

komen vaak voort uit alcoholgebruik

Hoe lang accepteren we dat nog?

CBD
CHRISTELIJKE BEMERKING VOOR GRANKBESTRIJDING

Informatie: Stg. CBD, Antwoordnr 2410, 6800 VJ Arnhem

TE KOOP GEVRAAGD:
Theologische boeken
Tel. 0577-401065

Te h. omg. **Beekbergen** (Lieren) tot 6 pers. Zomerh. v.a.g.v. Nog vrij wk. 29, 30 en na wk. 34. Bel gerust voor inf. Tel. 055-5062744.

tot Uw dienst
Zeg nooit nooit

Ja, dat zeggen ze in de politiek Den Haag. Om daarmee aan te geven dat dingen die nu nog onmogelijk zijn, vroeger of later wel blijken te kunnen.

En zo is het.

Allen die niet geloven in het programma en de inzet van de SGP, houden we voor: zeg nooit nooit. De SGP zegt dat met des te meer kracht, omdat we er van overtuigd zijn dat de uitkomst van al óns doen en laten in Gods hand ligt.

Dat is een hele geruststelling.

Daarom zegt de SGP:
zeg nooit nooit in de politiek.

Want je weet maar nooit...

...stem 15 mei SGP

**Staatkundig
Gereformeerde
Partij**

Laan van Meerdervoort 165
2517 AZ Den Haag
Telefoon (070) 345 62 26
www.sgp.nl

KOSTER
Begravenisonderneming

Voor uitvaartzorg in:

- ◆ Scherpenzeel
- ◆ Barneveld
- ◆ Veenendaal
- ◆ Kootwijkerbroek
- ◆ De Valk-Wekerom
- ◆ Amersfoort
- ◆ Renswoude
- ◆ Woudenberg

Geen crematies

Prinsenaan 30
3925 BM Scherpenzeel
Tel. 033 277 0555

Te huur: Vrijstaande vakantiewoning, kilometers vrij uitzicht van alle gemakken voorzien. Z.I.E.H. 1 slk. 1 sl. zolder. Vrij van 1-5 t/m 21-6 en vanaf 15-7. Ook als weekend mogelijk. Inlichtingen 0113-503131.

VAN GELDER
electronica
ELECTRONICA

Geluid zoals het hoort!

*Advies en aanleg geluidsinstallaties
Voor (kerk)zalen, verzorgingshuizen*

Van Gelder Elektronica
Carry van Bruggenstraat 33 9422 KM
Smilde tel: 0592 415 509
email: vge@vangelderelektronica.nl
www.vangelderelektronica.nl

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horsen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

- Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenissen, naar wens van de familie;
- Geen crematies;
- Opbaren met kistkoeling in het sterfhuis of in de voor u bekende aula's;
- Dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden; ook voor de verzorging van de overledene door een gediplomeerde verpleegster.

AL UW PERSOONLIJKE WENSEN WORDEN DOOR ONS IN ALLE RUST EN VERTROUWELIJK BEHARTIGD.

Begravenisonderneming de Jongh

Kerkstraat 15a, 4181 AA Waardenburg
Tel. 0418-652039

Reepijzer 5
3371 JC Hardinxveld-Giessendam
Tel. 0184-611154

Zakbijbels met zilveren en gouden slot

Bijbels in Statenvertaling

Een heel bijzonder geschenk voor bijzondere gelegenheden. Aan deze zakbijbels met slot is veel zorg besteed. Formaat 8,6 x 12,4 cm. Met Psalmen, Catechismus en Formulieren.

D32z	in zwartleren band	€ 166,-
D34z	idem, met duimgrepen	€ 180,-
D32az	in antiek-bruine lederen band	€ 197,-
D34az	idem, met duimgrepen	€ 212,-
	Zakbijbels met gouden slot vanaf	€ 396,-

Ook verkrijgbaar in de boekhandel.
Een uitgebreide kleurenfolder wordt u op verzoek toegezonden.

Gereformeerde Bijbelstichting
Postbus 168, 4140 AD Leerdam, (0345) 61 01 55 - Giro 1.355.824 t.n.v. penningm. GBS Leerdam

De Evangelist
KWARTAALBLAD • DEPUTAATSCHAP VOOR EVANGELISATIE • GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Straatimpresie
Een vrijdagmorgen op het station in Tilburg

Kinderevangelisatie
Moelijk maar dankbaar werk

Afsluhtonen in de kerk
Hoe geven wij hen een plaats?

Graag wijzen wij u op de Accept-Girokaart die in het blad is bijgevoegd. Ter bestrijding van de onkosten. Uw (extra) gift wordt zeer op prijs gesteld!
Giro 628912, dep. Evangelisatie, Woerden.

Binnenkort in uw brievenbus!

De Evangelist

KWARTAALBLAD • DEPUTAATSCHAP VOOR EVANGELISATIE • GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Onder grote belangstelling werd het 1e nummer van 'De Evangelist' op de laatstgehouden Landelijke Evangelisatiemiddag overhandigd door hoofdredacteur ds. C. de Jongste aan de voorzitter van het Deputaatschap, ds. M.J. van Gelder.

Alle aanwezigen kregen een exemplaar mee naar huis. Uit de eerste reacties bleek al snel dat het blad in een behoefte voorziet! Vanaf vandaag kunt u eveneens een nummer in de bus verwachten. In de meeste gemeenten wordt hij verspreid. In sommige gemeenten ligt het blad achter in de kerk. Wij hopen u met deze uitgave nog beter te informeren.

DEPUTAATSCHAP EVANGELISATIE
GEREFORMEERDE GEMEENTEN